

راهنمای آموزشی روزنامه نگاران در پیوندهای حدود و قصاص نوجوانان

مرکز عدالت
برای کودکان و نوجوانان

راهنمای آموزش روزنامه‌نگاران در پرونده‌های حدود و قصاص نوجوانان

حسین رئیسی وکیل حقوق بشر
دپارتمان حقوق و پژوهش‌های حقوقی دانشگاه کارلتون
اوتاوا، کانادا
سپتامبر ۲۰۲۱

مقدمه

همواره انتشار صحیح و دقیق گزارش‌ها و اخبار مربوط به کودکان آگاهی عمومی را افزایش می‌دهد در عین حال که ضرورت توجه به حقوق آنها را برجسته می‌سازد. اگرچه همه کودکانی که حقوق آنها موضوع اخبار یا گزارش‌های رسانه‌ای گوناگون قرار می‌گیرند، ضرورتاً در خطر نمی‌باشند، اما آسیب‌پذیری همه کودکان از کسی پوشیده نیست و تعداد بسیار زیادی از آنها کودکان در معرض خطر یا کودکان در حالت مخاطره‌آمیز می‌باشند. از این رو انتشار هر نوع گزارش درباره کودکان می‌بایست علاوه بر انطباق با شرایط عمومی و استانداردهای حرفه‌ای روزنامه‌نگاری، با اصول حقوق کودک و منافع عالی کودکان^۱ تطبیق گردد. رعایت استانداردهای مرتبط با موضوعات خبری و قابلیت انتشار آنها نیز ضروری است. علاوه بر اصول اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری، مراعات کردن اصول ویژه‌ای درباره پرونده‌ها و قضایای افراد کمتر از ۱۸ سال که کودک شناخته می‌شوند، ضرورت اجتناب‌ناپذیر دارد.

انتشار هر نوع گزارش درباره کودکان می‌بایست علاوه بر انطباق با شرایط عمومی و استانداردهای حرفه‌ای روزنامه‌نگاری، با اصول حقوق کودک و منافع عالی کودکان منطبق باشد.

^۱ - Best interests of the children is a child rights principle. Convention on the rights of the child states that the best interests of the child shall be a primary consideration in all actions concerning children (Article 3 of the UN CRC).

این نوشتار در پی این است تا بدون دخالت در زمینه‌های تخصصی فعالیت‌های روزنامه‌نگاری و قواعد حرفه‌ای ناظر بر آنها، راهنمایی حقوقی برای فعالیت روزنامه‌نگارانی باشد که با موضوعات مربوط به حقوق کودکان در زمینه‌های مختلف و به خصوص کودکانی که معارض قانون کیفری، کودکان مواجه با مجازات‌های حدود و قصاص، کار می‌کنند. این نوشتار ناظر بر کنوانسیون حقوق کودک، سایر مقررات بین‌المللی و حقوق داخلی تهیه شده است.

بخش اول: اصول کلی راهنمای تدوین گزارش مرتبط با کودکان

بایسته‌های روزنامه‌نگاری حوزه حقوق کودکان برای نخستین بار در کنفرانسی مشورتی درباره حقوق کودکان و روزنامه‌نگاری در برزیل در سال ۱۹۹۸ بوسیله فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران متشکل از ۷۰ کشور تدوین شده است. سپس فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران راهنمای روزنامه‌نگاران در حوزه حقوق کودک را در دومین کنفرانس جهانی خود با عنوان تبلیغات تجاری و بهره‌کشی از کودکان در سال ۲۰۰۱ در یوکوهامای ژاپن ارایه کرد. در این راهنما روزنامه‌نگاران و اصحاب رسانه را به بالاترین سطح تلاش برای رعایت استانداردهای اخلاقی، داشتن حساسیت و دقت لازم در گزارشگری اموری که کودکان مواجه با مجازات‌های سنگین در آن مطرح هستند، رهنمون می‌شوند. همچنین اجتناب از استفاده از کلیشه‌ها و نطق‌های احساسی برای بهره‌برداری روزنامه‌نگاری در امور نوجوانان توصیه شده است. علاوه بر آن در مهمترین بخش این سند توجه همراه با دقت به نتایج انتشار مطالب پیرامون کودکان و کاهش آسیب (احتمالی) نسبت به آنها مورد تاکید واقع شده است.^۲

بدون تردید حقوق کودک متعلق به همه افراد از تولد تا ۱۸ سالگی است. شناخت و تفکیک این حقوق از حقوق سایرین به منزله به رسمیت شناختن این واقعیت است که دوران کودکی زمان خاصی در زندگی انسان است، زمانی که کودک به مراقبت، حمایت، کمک برای حفظ سلامت جسمی، عاطفی و اخلاقی نیاز دارد. در این دوران همچنین رشد و شکوفایی کودکان باید مورد حمایت ویژه قرار گیرد. در فعالیت‌های روزنامه‌نگاری می‌بایست به آینده و رشد و شکوفایی نوجوانان توجه شود و آینده مطلوب کودکان بدون رعایت اصول اساسی ناظر به محافظت از آنها به طریق مقتضی ممکن نخواهد بود.

آینده مطلوب کودکان بدون رعایت اصول اساسی ناظر به محافظت از آنها به روشهای مشخص ممکن نخواهد بود.

فعالیت روزنامه‌نگاری و رسانه‌ای نمی‌تواند از اصولی که حمایت از کودکان و مراقبت از آنها را به شیوه‌ای شایسته در نظر می‌دارد، مستثنی باشد. اهمیت این نوع فعالیت به خصوص با گسترش زیاد رسانه‌های گوناگون و تاسیس جدیدی با عنوان شهروند خبرنگار بیش از گذشته خواهد بود.

اصولی کلی حاکم بر این نوع فعالیت برای مراقبت از کودکان بر چهار اصل کلی استوار است.

^۲- Guidelines and Principles for Reporting on Issues Involving Children.

<https://accountablejournalism.org/ethics-codes/guidelines-and-principles-for-reporting-on-issues-involving-children>

اول: فعالیت روزنامه نگاری نباید مغایر با حقوق کودکان باشد.

دوم: گزارش‌ها و یا اخبار مربوط به کودکان نباید با شان و منزلت انسانی کودک در تضاد و تعارض باشد.

سوم: مراقبت و حمایت از کودکان همواره در همه گزارش‌ها و فعالیت‌های رسانه‌ای لحاظ گردد.

چهارم: اخبار و گزارش‌ها رشد و شکوفایی کودکان را با مخاطره همراه نسازد.

اصول حاکم به فعالیت‌های مربوط به کودکان	
۱	ضرورت انطباق با حقوق کودکان
۲	ضرورت رعایت شان و منزلت انسانی کودکان
۳	ضرورت مراقبت و حمایت از کودکان در گزارش‌ها
۴	ضرورت توجه به آینده، رشد و شکوفایی کودکان

معیار تشخیص هر یک از موارد بالا از طریق حداقل استانداردهای بین‌المللی حقوق کودک از جمله کنوانسیون حقوق کودک سنجیده می‌شوند.

انطباق یا عدم فعالیت‌ها با معیارهای چهارگانه بالا بر اساس مقررات موجود صورت می‌گیرد. بصورت نمونه هیچ فعالیتی مرتبط با کودکان نباید مغایر با حقوق کودکان باشد. منظور از حقوق کودک چیست؟ حقوق کودک آن است که در مقررات لازم‌الاجراء داخلی و بین‌المللی وضع شده‌اند. مقررات کنوانسیون حقوق کودک که کشور ایران نیز بدان پیوسته است، در کنار سایر مقررات موضوعه از جمله قوانین ویژه نظیر قانون حمایت از کودکان و نوجوانان، قانون سرپرستی کودکان و قوانین دیگری مانند قانون مدنی، قانون حمایت از خانواده می‌توان حقوق کودکان را شناسایی کرد. بدیهی است هیچ فعالیتی نمی‌تواند مغایر با حقوق کودکان که در مقررات اشاره شده وضع شده، باشند. آنچه محل چالش است اینکه برخی قوانین تعارض دارند مانند اینکه قانون مدنی و قانون حمایت از خانواده سن ازدواج را ۱۳ سال برای دختران و ۱۵ سال برای پسران پیش‌بینی کرده‌اند، اما مقررات کنوانسیون حقوق کودک و قانون حمایت از کودکان و نوجوانان سن کودکی را و حمایت را تا ۱۸ سالگی در نظر گرفته‌اند.^۲ برای برخورد با این چالش روزنامه‌نگاران و رسانه

در صورت پرداختن به موضوع ضرورت دارد معیارهای برتر را در گزارشات خود انتخاب و استفاده نمایند. مثل ضرورت اجتناب از ترویج کودک همسری با وجودی که در قانون مدنی و خانواده برخی کشورهای از جمله ایران در سنین کودکی پذیرفته شده است. این برخورد سبب ایجاد مشروعیت برای رسانه‌ها برای ترویج کودک همسری نیست. همچنین روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها نمی‌توانند مجازات مرگ برای نوجوانان را به صرف اینکه برخی کشورهای حق خود دانسته که مقرراتی وضع نمایند که این نوع مجازات‌ها درباره نوجوانان داشته باشند.

وجود مجازات مرگ یا سایر مجازات‌های سنگین برای نوجوانان از جمله در جرایم حدود و قصاص، ایجاد حق برای رسانه‌ها جهت تشویق این نوع مجازات‌ها نمی‌کند.

معیار در سنجش رعایت شان و منزلت انسانی کودکان در گزارش‌ها نیز اهمیت بسیار بالایی دارد. طبیعی است که شان انسانی هیچ انسانی نباید نادیده گرفته شود. در فعالیت‌های روزنامه‌نگاری این اصل باید مورد توجه باشد که نوجوانی که احتمالاً مرتکب نقض مقررات کیفری شده و معارض قانون شناخته می‌شود، لازم است تا با ادبیات سخیف و واژگان نامناسب و خلاف شان انسانی در باره آنها و سایر کودکان استفاده مواجه نشوند. تفکیک بزرگسالان و کودکان و نوجوانان در ادبیات حقوقی - قضایی اهمیت بسیار مهمی دارد.

تا کنون این گزاره برای ما روشن شد که با توجه به اینکه فعالیت‌های روزنامه‌نگاری می‌بایست در مسیر حمایت از کودکان باشند، این موضوع مهم نیز باید در نظر داشت. معیار تولد تا ۱۸ سالگی بوسیله قوانینی که پیشتر ذکر شد برای شناسایی حقوق و حمایت از همه افرادی که در این رده سنی قرار می‌گیرد، تعیین شده‌اند. اهدافی غیر از حمایت از کودکان مانند سوءاستفاده‌های ایدئولوژیک، سیاسی، بهره‌کشی جنسی یا اقتصادی از کودکان در گزارش‌ها می‌تواند موجب ایجاد مسئولیت برای گزارشگر یا تهیه‌کننده آن باشد. از این رو هر جا کودک و یا موضوع مربوط به کودک مطرح می‌شود، می‌بایست حمایت از کودک یا حمایت از حقوق کودک مد نظر باشد.

باید اضافه کرد که رشد و شکوفایی کودک مهمترین هدف تعیین سن کودکی، فراهم کردن امکان حمایت از کودکان به منظور تضمین رشد و شکوفایی کودکان صورت می‌گرفته

۳- ماده اول کنوانسیون حقوق کودک و ماده دوم قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب ۱۳۹۹

است. هیچ موضوع یا فعالیتی از جمله فعالیت رسانه‌ای نباید و نمی‌تواند مانع رشد و شکوفایی استعداد‌های کودکان باشند. منظور اینکه کودک در سن رشد و آموزش قرار دارد، در نتیجه فعالیت رسانه‌ای نمی‌تواند مستقیم و یا غیر مستقیم مانعی و یا موجهی برای رشد کودک را فراهم نمایند. حتی نسبت به کودکان معارض قوانین کیفری مانند قوانین حدود و قصاص!

فعالیت رسانه‌ای نمی‌تواند به رشد و شکوفایی کودکان حتی کودکان معارض قانون و محکوم به تحمل مجازات آسیب وارد سازد.

در ادامه به ترتیب اهمیت، به استانداردهای برخورد رسانه‌ای می‌پردازیم.

بخش دوم: برخورد رسانه‌ها
درباره کودکان معارض قانون در
پیوندهای حدود و قصاص

چنانچه اشاره شد، کودکان معارض قانون کودکانی هستند که در سن تا ۱۸ سالگی مرتکب نقض حقوق کیفری شده‌اند و در روند دادرسی ویژه کودکان و دادگاههای ویژه اطفال و نوجوانان، شکستن حقوق کیفری درباره آنها اثبات شده باشد. از ابتدای تشکیل یک پرونده قضایی برای افراد زیر ۱۸ سال استانداردهای مشخص حقوقی درباره آنها باید مراعات گردد. روند دادرسی باید مجزا از بزرگسالان باشد، نوجوانان در این شرایط نباید مانند بزرگسالان خطاب واقع شود و با او مانند بزرگسالان با او برخورد شود. حال باید مطالعه کرد که آیا روزنامه‌نگاران با این دسته از نوجوانان رفتار مناسب انجام می‌دهند. برای روشن شدن این موضوع استانداردهای لازم را در اینجا بیان می‌کنیم.

مطالعات موردی به خوبی می‌تواند به ما نشان دهد که چگونه رسانه‌ها موضع نامناسب در مورد پرونده‌های قصاص اتخاذ می‌کنند. تصویر زیر که در خبرگزاری فارس منتشر شده است^۴ این موضوع را واضح می‌سازد. چنانچه مشاهده می‌شود، در این تصویر که همه چهار رسانه مهم خارجی آنها را منتشر کرده‌اند (چشم‌انداز تصویر بوسیله ما تیره شده است) واژگان کودک مجرم برای صاحب عکس بکار برده‌اند و روی تصویر نوشته‌اند. این تصویر به اجرای مجازات اعدام درباره فردی مطرح کرده‌اند که در سن ۱۶ سالگی به اتهام قتل عمدی بازداشت شده بوده و حکم متاسفانه اجراء شده است. سوالاتی که می‌شود در اینجا مطرح کرد اینکه آیا از شخص و یا خانواده این شخص اجازه انتشار تصویر را داشته‌اند؟ آیا ادبیات بکار رفته درباره این شخص صحیح است؟ در پاسخ باید گفت که رسانه‌ها در مواجهه با مجازات اعدام فردی که در زمان بازداشت و نسبت دادن اتهام به وی، او ۱۶ ساله بوده است. درحالیکه اسناد حقوق بشری کودک را ولو در صورت اثبات اتهام، مجرم نمی‌شناسند و برابر مقررات قانون آیین دادرسی کیفری هر نوع محکومیتی نیز در سوابق کیفری افراد زیر ۱۸ سال نباید منعکس گردد.

۴- <https://www.farsnews.ir/news/13991011000656/>

از نظر حقوقی واژه مجرم برای فردی بکار می‌رود که در شرایط آگاهانه و با مسئولیت کامل مرتکب عملی شده است که مستحق مجازات است. بدیهی است که کودکان زیر ۱۸ سال فاقد مسئولیت کامل است و در اغلب نظام‌های حقوقی دنیا از جمله کنوانسیون حقوق کودک به دادرسی افتراقی متفاوت با دادرسی نسبت به افراد زیر ۱۸ سال.

بکار بردن واژه «مجرم» یا سایر واژگان و ادبیات حقوقی بزرگسالان مانند «زندانی» و «محکوم» برای افراد زیر ۱۸ سال با حقوق کودکان انطباق ندارد. این واژگان می‌تواند بازگشت‌پذیری کودک به اجتماع را دشوار سازد.

در متن انگلیسی ماده ۴۰ کنوانسیون حقوق کودک، واژه مجرم بکار نرفته و بجای آن واژه دیگری بکار رفته است.^۵ این واژه که بارها تکرار شده است و هیچگاه کودک را مجرم خطاب نکرده است. متأسفانه در ترجمه فارسی عبارت «مجرم» نقض کننده حقوق کیفری آمده است. واژه «مجرم» در متن اصلی نیامده است و در ترجمه زاید است. متن اصلی با متن فارسی یکسان نیستند. این موضوع تاثیر بسیار زیادی در ادبیات حقوقی درباره کودکان و نوجوانان دارد. هیچ رسانه‌ای نباید بر اساس واژگان حساسی مانند «مجرم» و «زندانی» که برای بزرگسالان بکار می‌رود، درباره کودکان معارض قانون بکار ببرد. دلیل عمده بکار بردن ادبیات متفاوت تفکیک بین بزرگسال و کودک در همه مراحل دادرسی افتراقی نوجوانان می‌باشد. بدیهی است کودکی که مجرم خطاب گردد امکان بازگرداندن به اجتماع برای وی بسیار سخت خواهد بود.

دادرسی کیفری نسبت به اشخاص کمتر از ۱۸ سال بصورت افتراقی (جداگانه) از بزرگسالان صورت می‌گیرد. به همین ترتیب برای حمایت از حقوق کودک، عدم ایجاد مانع در رشد و آینده او ادبیات حقوقی و حتی محیط‌های قضایی برای کودکان نیز از بزرگسالان تفکیک شده‌اند.

کودکان در پرونده‌های حدود و قصاص با فضاها و مراحل بازجویی، بازپرسی، تحقیقات قضایی و محاکمه مواجه می‌شوند که آسیب‌های زیادی به آنها وارد می‌سازد. نقش

۵- Article40 part 1. (Infringed the penal law کیفری نقض کننده حقوق کیفری).

رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در این موارد اهمیت زیادی دارد تا موارد و ضروریات زیر مورد توجه قرار گیرد.

اول: توجه شود که نوجوانی که در هر پرونده‌ای به هر درجه از اهمیت که باشد نباید مانند بزرگسالان موضوع اخبار حوادث و یا رویدادهای خبری واقع شوند.

دوم: از هر نوع برچسب زنی به نوجوان به واسطه اتهام نقض قوانین کیفری نسبت به او جدا خودداری به عمل آید. معمولاً پلیس و گاهی جامعه علاقمند است به افرادی که مرتکب برخی اعمال احتمالاً خطرناک می‌شوند برچسب‌هایی بزنند. از این طریق نقش جامعه در سوق دادن فرد به انجام عمل مورد نظر فراموش می‌گردد. از این رو ضرورت دارد تا رسانه‌ها از همراهی با آن بخش از پلیس و یا جامعه که مایل به انجام چنین عملی هستند خودداری کنند. معمولاً رسانه‌ها ابزاری برای گسترش برچسب زنی واقع می‌شوند. گاهی اوقات با برچسب زنی موجب توجه مردم به گزارش می‌شود، درحالی‌که بجای توجه به تیترا خبر یا گزارش درباره کودکان لازم است تا توجه به شیوه حمایت از نوجوان موضوع گزارش واقع گردد.

سوم: از تحقیر نوجوان و یا انتشار اطلاعات درباره خانواده و شرایط زندگی او بدون رضایت او، خانواده و یا وکیل او باید خودداری شود. معمولاً در پرونده‌های حدود و قصاص موضوع رضایت قربانین و یا مجنی علیه مهم می‌باشد و رسانه‌ها می‌توانند در این باره نقش موثری ایفاء نمایند. بدون توجه به نقش حمایتی انتشار هر نوع مطلبی که سبب شود رفتاری نامناسب نسبت به نوجوان یا خانواده‌اش صورت گیرد و یا موجب شود تا به تحقیر وی و خانواده‌اش منجر شود جدا اجتناب نمایند.

چهارم: کمپین‌هایی که برای حمایت از این دسته از نوجوانان بوسیله فعالان حقوق کودکان و جامعه مدنی تشکیل می‌شوند نیاز به حمایت رسانه‌ها و توسعه آن بوسیله رسانه‌ها دارند. در این راه نقش رسانه‌ها با رعایت منزلت انسانی نوجوان و خانواده‌اش می‌بایست به صورت کاملاً حرفه‌ای باشد و از انتشار مطالب خلاف واقع و بدون رضایت نوجوان، خانواده و وکیل او خودداری نمایند.

در پرونده امیرحسین موضوع قتل ستایش می‌توان نقش رسانه‌ها را به خوبی در برخورد با موضوع پرونده‌های مهم و از جمله موضوع قصاص مشاهده کرد. نقش پرنسپل رسانه‌ها در شکل‌گیری افکاری عمومی علیه امیرحسین که خود کودک بوده و مرتکب تجاوز و قتل شده است، روشن است همه رسانه‌ها حقوق او را فراموش کردند و به داغ شدن افکار عمومی علیه او دامن زدند. گزارش خبرگزاری ایسنا^{۱۲} و متن دادنامه امیرحسین حکایت دارند که افکار عمومی که بوسیله نوع پوشش خبری شکل گرفته‌اند در صدور حکم اعدام و اجرای آن موثر بوده‌اند. درست است که عمل غیر قابل تصویری صورت گرفته است، اما دستگاه عدالت و

ابزارهای مختلف نباید تنها به موضوع بپردازند، بلکه دلایل این رخداد را می‌توانند از نگاه روانشناسان و جرم‌شناسان را نیز بررسی نمایند تا موجب شکل‌گیری احساسات نادرست علیه نوجوان متهم به نقض حقوق کیفری نشوند. در حالیکه مفاد حکم دادگاه حکایت از شکل‌گیری و تاثیر افکار عمومی علیه یک کودک شده است. (تصور بخشی از حکم در زیر می‌بینیم) چنانچه در حکم آمده است، دادگاه به افکار عمومی برای صدور حکم اعدام توجه نشان داده است. بین رسانه‌های افغانستان و ایران نیز در زمان تشکیل پرونده مشاجراتی پیرامون برخورد با نوجوان مرتکب قتل و تجاوز رواج داشت. هیچ یک از رسانه‌ها توجه جدی به حقوق کودک نشان نمی‌دهند.

دادنامه صادره از شعبه هفتم دادگاه کیفری یک استان تهران که در محکومیت نوجوان ۱۷ ساله به نام امیرحسین در تاریخ ۳۱ شهریور ۱۳۹۵ صادر شده و به تأیید دیوان عالی کشور درآمده و حکم صادره اجرا شده است، توجه به افکار عمومی به خوبی منعکس شده است. (تصویر زیر) بدیهی است رسانه‌ها در شکل‌گیری این افکار نقش موثری داشته‌اند. آیا رسانه‌ها آگاه به نقش خود در صدور و اجرای این حکم اعدام بوده‌اند. در پرونده موسوم به قتل مرحوم داداشی مرد آهنین ایران نیز همین رد پا را ناشی از رفتار رسانه‌ای و ترویج شایعات دیده می‌شود.^۷

ضرورت تفکیک ادبیات رسانه‌ای بین نوجوانان معارض قانون و بزرگسالان	
۱	اخبار مربوط به پرونده‌های کودکان و نوجوانان به هر درجه از اهمیت قضایی که باشند نباید مانند بزرگسالان پوشش خبری بگیرند.
۲	اجتناب از هر نوع برچسب‌زنی به نوجوانان معارض قانون حتی در پرونده‌های حدود و قصاص، حتی اگر جنایتی به او نسبت داده می‌شود.
۳	تحقیق نوجوان و خانواده او در گزارشات ممنوع است.
۴	حمایت از کودکان معارض قانون و کمپین‌های حمایتی آنها در رسانه با حفظ شان انسانی آنها و خانواده.
۵	در گزارشات نوجوانان معارض قانون را با بزرگسالان یکسان نبینیم.

۶- <https://www.isna.ir/news/96100904381/>

۷- <https://www.irna.ir/news/83745401/>

وماهیت بزه ارتكابی و مجازات در انتظار خود را می دانسته است بنا به مراتب این دادگاه ضمن رعایت حقوق متصوره كودكان (افراد زیر ۱۸ سال) مندرج در كنوانسیونهای حقوق كودك و ماده بویین ۹۱ قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲ و توجهاً به اینکه مجنی علیهای پرونده حاضر نیز از فرشتگان معصوم خدا و دختر بچه شش ساله می باشد و توجهابه التهابات اجتماعی ایجادشده متأثر از جنایات ارتكابی متهم و ضمن رصد كردن توقعات احاد جامعه و اذهان عمومی و با احراز تحقق جمیع شرایط و طی یک سلسله رسیدگی عادلانه متهم موصوف بر بزهكار تشخیص و اتهامات نامبرده به زانی به عینه، (اشغال)، احوال نامبرده متعارف و قتل عمدی حسب دلایل اخصایی برای اکثریت هیئت رسیدگی كننده این دادگاه ثابت و محرز بوده و عمل نامبرده با مواد ۹۱ و ۱۶۰ و ۱۶۴ و ۱۶۸ و ۲۱۱ بند ۲ ماده ۲۲۴ و قسمت اخیر تبصره ماده مزبور و بند ب ماده ۲۹۰ كه برین كلو و عناصر حیاتی شامل رك و مجاری تنفس از مصادیق بارز نوعاً كشنده بودن تلقی می گردد و ۳۸۱ و ۳۸۲ با احراز تساوی در دین بین قاتل و مقتول موضوع ماده ۳۰۱ و ۳۰۴ و ۷۲۲ و ۷۲۷ قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲ و رعایت ماده ۱۳۵ قانون مرقوم متهم موصوف به یک بار اعدام بخاطر زانی به اشغال و یک بار قصاص نفس با چوبه دار به قید پرداخت نصف دیه كامل زن مسلمان در حق جانی به اتهام قتل عمدی و نیز پرداخت یک دهم دیه كامله زن مسلمان بابت جنایت بر میت و هفتاد و چهار ضربه شلاق تعزیری بابت بزه اخیر محكوم می گردد. پرونده در خصوص ارش البكاره و مهرا المثل مفتوح می باشد. رای صادره حضوری است و ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ قابل فرجامخواهی در دیوان محترم عالی كشور می باشد.

پنجم: نوجوانان و كودكان را با بزرگسالان اشتباه فرض ننماییم. مراقبت لازم به عمل آید تا بین ادبیات گزارشها، تنظیم اخبار، تصاویر و ویدیوها نباید حاوی مطالب و تصاویری باشند كه آینده كودك را با اختلال روبرو نمایند. از آنجایی كه نوجوانانی كه مرتكب نقض قوانین مهم کیفری مثل حدود و قصاص می شوند، به جامعه باز می گردند، آینده آنها و خانواده اش نباید دستخوش لطمات و خسارت هایی ناشی از دعوی کیفری و گزارشات روزنامه نگاری بشوند.

نتیجہ گیری

انتشار گزارشات و مطالب متعدد در فضای رسانه‌ای از سوی روزنامه‌نگاران و حتی شهروند-روزنامه‌نگاران درباره موضوعات مرتبط به کودکان می‌بایست از اصول و مقررات حمایت از کودکان پیروی نمایند. چنانچه این گزارشات درباره کودکان معارض قانون و یا و به ویژه درباره کودکان مواجه با جرایم حدود و قصاص باشند این اصول اهمیت ویژه می‌یابد. ضرورت توجه به اصول حمایتگرانه به منظور کاهش آسیب به کودکان و امکان بازگشت آنها در فرض نقض حقوق کیفری به جامعه مورد بررسی قرار گرفت. بدیهی است لازم است مسئولیت رسانه‌ها در انتشار دادن مطالبی که معارض حقوق کودکان و موجب آسیب بیشتر به آنها یا مغایر به منافع عالیه آنها باشد، مورد توجه حقوقی قرار گیرد.

پاییز ۱۴۰۰